

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
pentru atribuirea numelui Traian Popovici unei străzi din
comuna Fundu Moldovei, județul Suceava

Traian Popovici

Traian Popovici (n. 17 octombrie 1892, satul Rușii Mănăstioarei, Ducatul Bucovinei, Austro-Ungaria – d. 4 iunie 1946, satul Colacu, comuna Fundu Moldovei, județul Suceava, Regatul României) a fost un avocat român și primar al orașului Cernăuți în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cunoscut pentru că a oprit deportarea a 20.000 de evrei din Bucovina împotriva planului de „curățirea terenului” al mareșalului Ion Antonescu.

Traian Popovici s-a născut la data de 17 octombrie 1892 în satul Rușii-Mănăstioara, pe atunci în Ducatul Bucovinei (Austro-Ungaria), astăzi localitate în comuna Udești din județul Suceava. Era fiul preotului Ioan Popovici și strănepot al celebrului preot Andrei din Udeștii Sucevei, cel care, în anul 1777, a refuzat să depună jurământul față de noua stăpânire austriacă. Unchiul său era Dorimedont Popovici (1873-1950), viitor ministru pentru problemele Bucovinei în guvernele conduse de generalul Alexandru Averescu. A studiat la Gimnaziul superior din orașul Suceava (1903-1911), apoi s-a înscris la Facultatea de Drept din cadrul Universității Cernăuți, pe care a absolvit-o abia la sfârșitul primului război mondial. A fost președinte al Societății Academice "Junimea" (1914). În anul 1908, în timpul liceului, a trecut clandestin granița dintre Austro-Ungaria și România, pentru a-l vedea pe Nicolae Iorga care vizita localitatea Burdujeni (astăzi cartier al municipiului Suceava). Când a început Primul război mondial, în anul 1914, a trecut în România și s-a înrolat voluntar în Armata Română, luptând până la sfârșitul războiului.

A absolvit Facultatea de Drept din cadrul Universității Cernăuți în anul 1919, obținând ulterior titlul științific de Doctor în drept. După primul război mondial s-a stabilit pentru scurt timp la Chișinău, unde a fost secretar la "Casa Noastră", organizație care se ocupa cu împrumutarea țărănilor. A fost prefect al județului Câmpulung (1926-1927). În perioada interbelică a lucrat ca avocat în municipiul Cernăuți. El a fost avocatul elevului de liceu David Falik, de origine evreiască, care a fost asasinat de un student legionar. După ocuparea Bucovinei de Nord, în iunie 1940, dr. Popovici s-a refugiat în orașul București, unde și-a continuat îndeletnicirea de avocat. În anul 1941, conducătorul statului Ion Antonescu i-a cerut să devină primar al orașului Cernăuți, dar Popovici a refuzat inițial, deoarece nu dorea să servească un guvern fascist. S-a răzgândit însă datorită sfaturilor primite de la prieteni. La începutul lunii iulie 1941, dr. Popovici este trimis în Bucovina ca „prim-ajutor de primar" (funcție echivalentă cu cea de viceprimar) al municipiului Cernăuți, sosind acolo la data de 8 iulie 1941. Ca primar a fost numit dr. Octavian Lupu, șeful serviciului sanitar al municipiului Cernăuți. La data de 1 august 1941, la două zile după eliberarea din funcție a dr. Lupu, guvernatorul militar al Bucovinei, colonelul Alexandru Rioșanu, îl numește pe dr. Traian Popovici în funcția de primar al municipiului Cernăuți.

În memoria dr. Traian Popovici, care a salvat de la deportare aproape 20.000 de evrei, pentru atitudinea sa umană și curajoasă, în orașul israelian Tel Aviv i-a fost ridicat un monument și, în anul 1969 statul Israel i-a decernat titlul, medalia și diploma de Drept între popoare, distincție acordată ne-evreilor care s-au comportat cu eroism, cu riscul vieții, familiei și avutului încercând să salveze evrei de genocidul Holocaustului și, implicit, Cetățenia de Onoare a Israelului.

Primar,
Tudor-Ion ZDROB

Secretar general al comunei,
Aurica SALVARIU